
Tillber kristna och muslimer samma Gud?

Huruvida kristna och muslimer tillber samma Gud har diskuterats flitigt både i Sverige och USA. Frågan är komplex då vissa personlighetsdrag överlappar medan andra inte. Samtidigt är Jesus Gud utifrån en kristen bekännelse medan detta förkastas av muslimer.

Av Nabeel Qureshi

Den 15 december 2015 gav Wheaton College, ett av flaggskeppen bland de evangeliska utbildningsinstitutionerna i USA, en av sina professorer en frikopplades från sin tjänst på grund av ”teologiska ståndpunkter som inte anses stå i överensstämmelse med [deras] läromässiga övertygelser”. Fem dagar tidigare hade Larycia Hawkins satt på sig en hijab och förklarat var hon stod i ett flertal kontroversiella frågor, och skrev på Facebook: ”Jag vill visa min religiösa solidaritet med muslimer eftersom de, liksom jag som är kristen, är ett av bokens folk. Och som påve Francis uttryckte det förra veckan: vi tillber samma Gud.”

Wheatons beslut att ge dr Hawkins ”mer tid att utforska de teologiska följderna av hennes offentliga ställningstaganden nyligen” gav upphov till en häftig kontrovers. En högröstad aktör i fejden var Chicagos Tribune, som beskrev Wheatons age-

rande som “bigotteri... förtäckt till teologi”. Det värdeladdade uttrycket baserades delvis på något som Miroslav Volf, professor vid Yale och en teolog som rönt stor respekt för sitt bidrag till dialogen mellan kristna och muslimer, hade sagt: ”Det finns inga teologiska grunder för den ledighet Hawkins påtvingats. Att hon stängts av beror inte på teologi eller ortodoxi. Det handlar om fiendlighet mot muslimer.” Det kväver naturligtvis dialogen att uttrycka sig så dömande. Att det kom från en så framstående akademiker vid ett av lärosätena inom Ivy League var chockerande, men det illustrerar den genomgripande spänning som finns i relationerna mellan kristna och muslimer, nu när vårt land dras mellan å ena sidan muslimska flyktingar som strömmar in till Staten Island, en stadsdel i New York, och muslimska terrorister som mördar oskyldiga i San Bernardino, Kalifornien.

Under den gångna veckan fick jag dussintals förfrågningar om att ge synpunkter på frågan, särskilt från de som vet att jag inte hyser någon "fientlighet mot muslimer". Som tidigare muslim har jag många muslimska familjemedlemmar och vänner som jag umgås med regelbundet, och jag uppmanar ofta kristna att överväga hur de praktiskt kan visa vänlighet i hopp om att denna värme, på något sätt, ska nå de muslimer jag känner och älskar. Jag har till och med rekommenderat kristna kvinnor att överväga om de ska bära hijab under vissa omständigheter, liksom gett kristna män rådet att fundera på om de ska fasta tillsammans med muslimska grannar under Ramadan, förutsatt att det tydligt framgår att dessa handlingar sker utifrån kristen kärlek och inte i lydnad till islam.

TILLBER MUSLIMER OCH KRISTNA SAMMA GUD?

Utifrån denna längtan att visa kärlek, vill jag nu besvara frågan om muslimer och kristna tillber och tjänar samma Gud? Som med alla frågor, är svaret mer komplext än många skulle önska, men jag är trygg i min ståndpunkt: muslimer och kristna tillber inte samma Gud, men med tanke på frågans komplexitet borde vi alla sluta demonisera den som inte håller med oss.

Jag vill börja med att säga följande: flera år efter att jag lämnade islam och bekände Jesus som Herre, trodde jag att muslimer tillbad samma Gud som kristna, och att de helt enkelt bara hade fel om Hans natur och vad Han har gjort. Jag hade trots allt undervisats som ung muslim att tillbe den Gud som skapade Adam och Eva, som räddade Noa från floden, som lovade Abraham många avkomlingar, som hjälpte Moses ut ur Egypten, som gjorde något speciellt med jungfru Maria när hon blev med barn, som sände Jesus till världen, som hjälpte hans lärjungar att övervinna och som än i dag är suverän. Är då inte detta samma Gud som i Bibeln?

Dessutom säger Koranen att Torah och Evangeliet är inspirerad skrift, och att judar och kristna

är Bokens folk. Koranen lär muslimer att säga till dem: "vår Gud och er Gud är en och samma Gud och vi underkastar oss Hans vilja" (29.46). Om Koranen säger att muslimer tillber samma Gud som judar och kristna, är frågan då inte utagerad?

Under många år ansåg jag det, men jag gör det inte längre. Nu menar jag att frasen "muslimer och kristna tillber samma Gud" bara är sant i en ganska okontroversiell mening: det finns en Skapare som både muslimer och kristna önskar tillbe. Bortsett från denna banala observation, så kan man inte säga att muslimer och kristna tillber samma Gud. Jag dömer inte dem som tror att vi gör det, men ju djupare jag studerar den kristna tron, desto mer inser jag att detta antagande inte bara är falskt utan dessutom omstörtar den kristna ortodoxin medan islams lära främjas.

Låt oss börja med det självklara: kristna tror att Jesus är Gud, men motståndet i Koranen mot denna tro är så starkt att den dömer den som tillber Jesus till helvetet (5.72). För kristna är Jesus verkligen Gud, och för muslimer är Jesus verkligen inte Gud. Hur kan man då säga att kristna och muslimer tillber samma Gud? Även om detta faktum skulle stå ensamt skulle det avgöra saken, och det minsta vi kan säga är att ingen borde argumentera som Volf att "det finns inga teologiska grunder" för att hävda att kristna och muslimer tillber olika Gudar. Det finns verkligen teologiska skäl, och detta är den uppenbara ståndpunkten när vi tar Jesu person i beaktande.

Något annat som skiljer muslimernas Gud från de kristnas är ganska personlig för mig: synen på Gud som Far. Enligt Jesus är Gud vår Far, och ändå förnekar Koranen väldigt specifikt att Gud skulle vara det (112.1-4). Faktum är att Koranen, i 5.18, uppmanar muslimer att tillrättavisa judar och kristna när de kallar Gud för en Far som äls-

”Något annat som skiljer muslimernas Gud från de kristnas är ganska personlig för mig: synen på Gud som Far.”

kar dem, när människor bara är något som Gud har skapat.

På samma sätt förhåller det sig när vi ser på läran om Treenigheten. Islam fördömer utan omsvep tillbedjan av Treenigheten (5.73), och slår istället fast sin kärnprincip som kontrast: Tawhid, Guds absoluta enhet – att Gud är odelbar. Tawhid syftar särskilt till att förneka Treenigheten, och gör det så beslutsamt att det är säkert att säga att den kristna läran om Gud är antitesen till den muslimska läran om Gud. Alltså inte bara olika,

”Tawhid syftar särskilt till att förneka Treenigheten, och gör det så beslutsamt att det är säkert att den kristna läran om Gud är antitesen till den muslimska läran om Gud”

utan fullständiga motsatser till varandra.

Det finns mycket mer att säga om skillnaderna mellan Gud i kristen respektive muslimsk tro, men så här långt kan vi säga följande med tillförsikt: Gud är enligt kristna inte bara annorlunda än Gud enligt muslimerna, vare sig vi talar om vad han är (Treenig) eller vem han är (Fader, Son och Ande); de olika uppfatt-

ningarna är fullständigt oförenliga. Enligt islam är det inte bara fel att tillbe de kristnas Gud, det dömer dig till helvetet. Det är inte samma Gud.

VARFÖR SÄGER NÅGRA DÅ ATT MUSLIMER OCH KRISTNA TILLBER SAMMA GUD?

Hur kan då några hävda att muslimer och kristna tillber samma Gud? Genom att ge otillbörlig prioritet till det muslimska antagandet att det trots allt är samma Gud. Koranen säger att Allah är Bibelns Gud, och därför måste han vara det. Koranen säger att Allah är de bibliska profeternas Gud, och därför måste han vara det. Koranen säger att muslimer och kristna tillber samma Gud, och därför måste det vara så. I slutändan är detta hur de som tror, liksom jag en gång, att kristna

och muslimer tillber samma Gud argumenterar, men det är bristfälligt.

Likheterna mellan Gud i islam och kristendomen är tämligen konstlade, och ibland rent semantiska. Även om islam hävdar att muslimernas Gud har gjort samma saker som de kristnas Gud, och sänt i stort sett samma människor, är det inte nog för att hävda att muslimer tillber samma Gud som kristna. Detta är mindre likheter som har avsevärt mindre betydelse när vi avhandlar verkligheten om vem Gud är, än skillnaderna vad gäller natur och person. Vad Gud har gjort och vilka han har sänt, definierar i avsevärt lägre grad hans karaktär än vad Han är och vem Han är: Även om islam och kristen tro har vissa likheter när vi talar om det förra, är skillnaderna genomgripande när vi talar om det senare.

Volfs utmaningar är att han i sin respons säger att kristna tror att de tillber samma Gud som judarna även om judarna inte tillber Treenigheten. Hur kan kristna anklaga muslimer för att tillbe en annan Gud, utan att också påskina att judarna gör det? Det vore inkonsekvent och hycklande.

Svaret borde vara givet för den som har studerat de tre abrahamitiska religionerna: Treenigheten är en vidareutveckling av den judiska teologin, inte en förkastelse av den. Tawhid är däremot en kategorisk förkastelse av Treenigheten, Jesu gedom och Gud såsom Far, läror som grundläggs på varje sida av Nya testamentet och som slogs fast långt innan islam uppstod. Av de första kristna var flertalet judar, och de inkorporerade sitt möte med Jesus i den judiska teologin. Inget av detta stämmer på Mohammed, som vare sig var jude eller kristen. Islam vidareutvecklade inte läran om Treenigheten, utan förkastade och ersatte den med en annan lära.

Dessutom är Volfs påstående att judarna inte tillbad något som kan liknas vid Treenigheten inte underbyggt. Många judar levde i spänningen mellan sin monoteism och en tro på flera gudomliga personer. Även om termen ”Treenigheten” myntades på 100-talet, formades lärans underliggande principer på det förkristna judiska stället.

Det var först senare, när judar och kristna gick skilda vägar, som judarna bestämt hävdade tron på den monoteistiska Guden. Anklagelsen om kristnas hyckleri är anakronistisk.

SLUTSATS

Frågan om muslimer och kristna tillber samma Gud är komplex. Wheaton fattade ett rimligt beslut när de beslutade att ge Hawkins en timeout för att begrunda vad hennes ställningstagande får för följder: hon tillåter muslimska antaganden att omstörta grundläggande läror och den vikt de tillmäts. Med detta sagt, menar jag att klandrandet av hennes misstag inte får bli för tufft, med tanke på frågornas komplexitet. Det farliga är den väg Volf valt, när han anklagar andra för bigotteri för att stoppa legitima diskussioner. Man kan älska muslimer och stå fast vid att den Gud de tillber inte är samma Gud som de kristnas.

Kristna tillber en Treenig Gud: en Far som älskar villkorslöst, en Son som blivit människa för att villigt dö för oss så att vi kunde bli förlåtna och en närvarande helig Ande som bor i oss. Vad muslimernas Gud är, vem muslimernas Gud är och vad muslimernas Gud gör, är något annat. Treenigheten är i sanning antitesen till Tawhid, de är fullständigt oförenliga och likheterna är bara konstlade eller semantiska. Muslimer och kristna tillber inte samma Gud.

Nabeel Qureshi är författare till New York Times-bestsellern som nu finns på svenska: *Jag sökte Allah och fann Jesus* (CredoAkademins förlag), och arbetar med Ravi Zacharias International Ministries. Denna artikel publicerades ursprungligen på www.rzim.org.

Översättning: Ola Nilsson

NOTER

Korancitaten är hämtade från Koranens Budskap, en svensk översättning av Mohammed Knut Bernström. www.heliga-koranen.se

SEA Papers är Svenska Evangeliska Alliansens (SEA) månatliga artikelserie inom evangelikal teologi och etik. SEA är ett nätverk av kristna tvärs över samfundsgränserna. Vår vision är:

- att bygga ett nationellt nätverk av evangelikala kristna i Sverige, som tillsammans och i sina olika sammanhang utvecklar och bidrar med evangelikal teologi och tillämpar den i församlingsarbetet, i den teologiska debatten och i samhällsdebatten
- att vara en konstruktiv kraft som i öppenhet, dialog och debatt driver ett evangelikalt perspektiv
- att förmedla impulser från och kontakter med den växande världsvida evangelikala gemenskapen

SEA:s teologiska bas utgörs av Lausannedeklarationen.